

Polgármesteri Hírlevél

Bugaci Közös Önkormányzati Hivatal
6114 Bugac, Béke utca 10.
Tel.: 76/575-100 +3630/160-32-10
Felelős kiadó: Szabó László
Készült: 1400 pld.-ban
2022. szeptember

LAKOSSÁGI TÁJÉKOZTATÓ I.

TISZTELT BUGACI LAKOSOK!

Az elmúlt években megjelent Covid vírus, a változó gazdasági környezet, az infláció, a beruházások megnövekedett költségei, a 2010 óta tartó kormányzati központosítás, ami együtt jár az önkormányzatok finanszírozásának csökkenésével nagyon nehéz feladatok elé állították önkormányzatunkat is. **Eddig sikeresen alkalmazkodtunk a kihívásokhoz.** Tettük ezt úgy, hogy önkormányzatunk a megszokott minőségben biztosította a kötelező (például: egészségügyi, szociális, gyermekjóléti alapellátás, óvodai ellátás, gyermek és szociális étkeztetés, szociális alapon nyújtott települési támogatások, kulturális szolgáltatás, helyi közművelődési tevékenység, közvilágítás, helyi közutak, közterületek és a köztemető fenntartása, egészséges ivóvíz ellátás, hulladékkezelési közszolgáltatás megszervezése) és önként vállalt (például: civil szervezetek támogatása, bölcsődei ellátás, lakásépítési-vásárlási támogatás, újszülöttek támogatása, középfokú/felsőfokú tanulmányokat folytató diákok támogatása, személyszállítási díjtámogatás, rendezvények szervezése, iskolabusz üzemeltetése, sportlétesítmények fenntartása) feladatait. Ezzel párhuzamosan folyamatosan valósítottuk meg az elnyert pályázati fejlesztéseinket.

Ha csak a mostani pillanatot nézem, elkészült a Kada Elek és az Orgoványi utca portalanítása, elkészült a könyvtár és a Rövid utca között a térkövezés, elkészült a Móricz Zsigmond utca burkolatának javítása, rövidesen elkészül a Félégyházi út teljes felújítása, az óvodánk új tornaszobája. Mindemellett minden eddig vállalt feladatunkat, köztük a nem kötelező önkormányzati feladatokat, szolgáltatásokat is tudtuk biztosítani az itt élő emberek számára.

Most azonban a rekord magas infláció, a várható energiaár emelkedés, soha nem látott feladatok elé állít bennünket is, ami áldozatokkal fog járni. Településvezetőként nehéz megélni, hogy megszorításokat kell eszközölnünk, megszokott nem kötelező feladatok ellátását kell felfüggesztenünk azért, hogy a **kötelező feladatainkat el tudjuk látni, a rezi díjakat ki tudjuk fizetni.** A helyzetünket és a döntések meghozatalát nehezíti, hogy még mindig nincs pontos adatunk arra vonatkozóan, hogy mennyibe fognak kerülni intézményeink áram és gáz díjai, nem tudjuk, hogy kapunk-e állami segítséget, ha igen milyen mértékűt! Felelős vezetőként nem tehetünk mást, készülünk a legrosszabb forgatókönyvre. Polgármesterként fájó javaslatokat kell megfogalmazni, a képviselőkkel közösen pedig nehéz döntéseket kell meghoznunk.

Megpróbálom összefoglalni a jelenlegi helyzetet, annak reményében, hogy azok, akik elolvassák közelebb kerülnek ahhoz, hogy megértsék vagy legalább is elfogadják döntéseinket.

Az első és legfontosabb információ, hogy az önkormányzatok mindig egy adott évre szóló **költségvetés** szerint dolgoznak, amit minden évben februárban fogadnak el. Ebben meghatározzuk a várható bevételeinket és kiadásainkat. **A bevételeink az állami költségvetésből a feladatainkhoz adott támogatásból és saját adóbevételekből állnak.** A bevételekhez igazítjuk a vállalható kiadásokat, biztonságos működést garantáló tartalékot tervezve. Ez a tartalék ad lehetőséget újabb pályázatok megvalósításához szükséges önerő biztosítására is. A településünk fejlődésének a záloga volt, hogy minden esetben tudtuk fedezni az önerőt, így a tartalékaink segítségével újabb és újabb értéket teremtettünk. Sajnos előre nem várt módon **drasztikusan csökkentek saját bevételeink**, például évi majd 30 Millió Ft kiesést jelent az, hogy a gépjárműadó nem marad helyben. A megnevezésekből is látszik, hogy az állami feladatfinanszírozásból csak a támogatáshoz tartozó kötelező feladatokat lehet megvalósítani.

A saját bevételeinket lehetne elviekben szabadon felhasználni, akár nem kötelező feladatok ellátására is. Elviekben, mert az emelkedő árak miatt sok esetben a februárban betervezett források év végére már nem elegendőek a feladatok elvégzésére, **így az államtól kapott pénzt a saját bevételeinkből kell kiegészíteni.** Elég csak arra gondolni, hogy a hivatal autóit, a traktort, a tanyagondnoki autókat, az iskola-buszt, 2022. februárjában 480 Ft/literért tankoltuk, az elmúlt hetekben pedig 750 Ft/literért.

A fent leírtakból jól látszik, hogy az önkormányzatok minden forintjának a költségvetés szerint meg van a helye. Az év közben felmerülő rendkívüli kiadásokat csak a tartalék terhére tudjuk biztosítani. A biztonságos működést nem veszélyeztethetjük, ezért itt kicsi a játéktér. Nincs más lehetőség, mint egyik feladatról átcsoportosítani a másik feladat ellátására. Ez akkor lehetséges, ha valamely feladatellátásnál megtakarítás mutatkozik, ami a jelenlegi gazdasági környezetben nagyon ritka. Másik már egy drasztikusabb lehetőség, amely az itt élő emberek számára is érezhető, hogy megszüntetjük egyes nem kötelező feladatok ellátását. Itt kérdés, hogy melyiket! Jelenleg nincs olyan működő szolgáltatásunk, amely megszűnése senkinek nem fog hiányozni, éppen ezért arra kell törekednünk, hogy amennyiben nincs más lehetőség, olyan szolgáltatást szüntessünk meg, amely hiánya a legkisebb rétegnek a legkevesebb bosszúságot okozza. Harmadsorban az is lehetséges, hogy olyan megnyert fejlesztéseket nem valósítunk meg, amelyek önerőt igényelnek. Ebben az esetben a korábban fejlesztésre betervezett önerő felszabadul és átcsoportosítható működési kiadások fedezésére.

Az elmúlt években a **tudatos fejlesztéseknek köszönhetően napelemek** kerültek az óvodára, a művelődési házra, a könyvtárra, a szociális szolgáltató központra, a hivatal épületére. Sőt a hivatal épülete, az iskola emeletes szárnya és a tornacsarnok a napelemek mellé **hőszivattyús rendszert** is kapott. Így ezek rezsiköltsége minimálisra csökken. **Áram** szempontjából azt gondolhatnánk, hogy minden rendben van, de a **közvilágítás** eddig, éves szinten kerekítve 9 Millió Ft-ba került, ez a mostani várakozások szerint **20 Millió Ft-ra fog emelkedni. Az óvoda és a művelődési ház gázszámlája** eddig éves szinten megközelítette a 4 Millió Ft-ot. Nincs pontos adatunk arra vonatkozólag, hogy mennyibe fog kerülni 1 m³ gáz önkormányzatunknak, de a két intézmény éves gázszámlája a jelenlegi információk szerint **akár 40 Millió Ft-ra is emelkedhet. Ezeket a több 10 Millió Ft-os összegeket nem tudjuk a költségvetésből kigazdálkodni, s mivel az országunk is nehéz helyzetben van, egyáltalán nem biztos, hogy külső, állami segítséget kapunk. A mi feladatunk itt helyben, hogy mindent megtegyünk annak érdekében, hogy önkormányzatként a kötelező feladatainkat el tudjuk látni.** Ennek érdekében csökkentenünk kell a kiadásainkat, mindezt úgy, hogy a beruházások költségét minél alacsonyabban tartjuk, mert a nagyobb, költségesebb, sok esetben majd végleges fejlesztéseket csak pályázati források bevonásával tudjuk megvalósítani. **Most, saját forrásból a következő intézkedéseket tervezzük:**

1. **ISKOLABUSZ:** Több éven keresztül tudtunk segíteni a külterületi óvodás és iskolás gyermekek intézménybe jutását. Az utaztatást eleinte pályázatból finanszíroztuk, annak megszűntével pedig az önkormányzat fizette a busz költségeit. Ezt eddig 20 személyes busszal tettük, ezért természetes volt, ha beférnek utazhatnak a többi gyermekek, még az iskolások is, annak ellenére, hogy nem kötelező önkormányzati feladat volt. **A nagy busz napi kétszeri, nagy külterületet felölelő használata ebben a gazdasági helyzetben tovább nem vállalható fel.** Megemelkedett és szinte egy teljes havi-bért tenne ki a sofőr bére, megemelkedett a gázolaj ára, önkormányzatunk is emelt jelenleg 750 Ft/literes áron tankol, megemelkedett a busz fenntartási költsége, biztosítás, javítások stb. Ezen okok miatt a 2022/23-as tanévtől az „iskolabusz”-járat nem tud elindulni, így vissza kell, hogy térjenek a szülők az évekkel ezelőtti, a Kecskeméti Tankerületi Központ által finanszírozott járatos buszbérletekkel való utazáshoz.–Az óvodában felmérésre került, hogy kik azok a gyermekek, akik utaztatását meg kell oldanunk, szükség esetén az ő utazásukat tanyagondnoki busszal megszerveztük. A tanyagondnoki szolgálat feladataiban benne van, hogy azokat az óvodás gyermekeket, akik külterületen laknak és szüleik nem tudják megoldani, -szociális alapon- eljuttassák az intézménybe. Terveink szerint a 20 személyes nagy buszt értékesítjük, a pályázati meghirdetése várhatóan rövidesen megjelenik.

2. **KÖZSÉGHÁZA:** A hivatalunk energetikai felújításának első üteme befejeződött, gázcsatlakozásunkat meg is szüntettük. **Az áramot megtermeljük napelemmel, a fűtést-hűtést pedig ezzel az árammal működtetett hőszivattyús rendszer látja el.** A nyertes „Belügyminisztériumos” pályázatunkból befejeződik a hivatal teljes belső felújítása.

3. **ÓVODA és BÖLCSŐDE:** Korábban kicseréltük a nyílászárókat, de a fűtés itt is régi, nem gazdaságos központi gázkazánnal történik. **A jelenlegi fűtési rendszerrel, a várható árakkal az óvoda és bölcsőde éves gázzámlája akár 20 Millió Ft-tal is nőhet.** Ha nem kapunk állami segítséget, ezt nem tudjuk kigazdálkodni. A végleges megoldás itt is a további napelemek és hőszivattyús rendszer kiépítése, de ezt csak pályázati forrásból tudjuk majd megvalósítani. A túlélésre törekedve, az óvodánkban **fatüzeléses kazán és puffertartály** beépítését tervezzük, melynek költsége kb. 3 Millió Ft lesz. Az önkormányzati területekről korábban kitermelt fa elegendő az előttünk álló téli szezonra, így olcsóbban tudunk majd fűteni.

4. **MŰVELŐDÉSI HÁZ:** A művelődési ház bővítésére és teljes felújítására 2022. február végén beadtunk egy pályázatot. Sajnos az ismert okok miatt, (vita az UNIÓ-val) a tervezettel ellentétben nyár elején nem született döntés a támogatásról. Ez azért sajnálatos, mert a pályázat az iskola és a hivatal energetikai korszerűsítésével kapcsolatos pozitív tapasztalatok okán tartalmazta a művelődési ház fűtéskorszerűsítését is, további napelemek és hőszivattyús rendszer kiépítését. **A jelenlegi konvektoros rendszerrel, a várható árakkal a művelődési ház éves gázzámlája akár 15 Millió Ft-tal is nőhet.** Ha nem kapunk állami segítséget, ezt nem tudjuk kigazdálkodni. **Ebben az esetben azt tervezzük, hogy a fűtési szezonra bezárjuk a művelődési házat és a közművelődési feladatainkat más helyszínen, a volt helytörténeti gyűjtemény helyén látjuk majd el.** A Bugaci Futóhomok Ifjúsági Egyesület célja az volt, hogy a székhelyén lévő, Bugac, Béke u. 27. szám alatti, volt Helytörténeti Gyűjtemény épületét Civil Házként felújítsa és berendezze, hogy ezt követően a településen működő civil szervezetek számára közösségi térként tudjon az épület rendelkezésre állni. A gyűjtemény kiköltözött a Bugaci Csárdához. A művelődési ház mellett található, volt helytörténeti gyűjtemény épületének felújítása több, az egyesület által elnyert, megvalósult, megvalósulás alatt lévő pályázat és önkormányzati támogatás eredményekén rövidesen befejeződik. Az FCA-KP-1-2020/1-000057 sz. támogatásuk keretében megnyert 3.227.461.- Ft-ból megtörtént az épület összes nyílászárójának cseréje. FCA-KP-1-2022/3-000210 azonosító számú nyertes 2.000.000 Ft-os pályázatukból a Civil Ház berendezéséhez szükséges eszközök vásárlása, a beszerzése van folyamatban. Az elavult gázkazán kondenzációs kazánra történő cseréjére, fűtéskorszerűsítésre, a fatüzeléses kazán beüzemelésére, vízvezeték és lefolyó felújításra (teakonyha), a NEAO-KP-1-202263-000096 számú pályázatukon újabb 1.400.000 forint támogatást nyertek. A pályázati összeget önkormányzatunk 740.000 Ft-tal egészíti ki, melyből a belső festés, a belső ajtók és a radiátorok mázolása anyag és munkadíjjal együtt kerül megvalósításra. A beruházás október végén elkészül. Az épületben 2 db iroda és egy nagyobb kiállító tér van, valamint fával is fűthető lesz, ezért -ha szükséges- alkalmas lehet arra, hogy ideiglenesen a fűtési szezonban átvegye a művelődési ház feladatait, és a kisközösségeink számára helyszínt biztosítson.

5. **SZOCIÁLIS SZOLGÁLTATÓ:** ebben az intézményben, mivel nincs az épületben kazánház, csak nagyobb beruházással tudnánk fatüzeléses kazánt beépíteni. Korábban napelemeket szereltünk az épületre, az adottságokat figyelembe véve igyekszünk a fűtésre a legköltséghatékonyabb megoldást megtalálni, mivel a szociális szolgáltatást mindenképpen biztosítanunk kell. A fűtési költségek csökkentése érdekében azt tervezzük, hogy **a hivatal emeletéről leszerelt hűtő-fűtő klímákkal,** szükség esetén új fűtőklímákkal, esetleg fűtőpanelelkel csökkentjük a fűtési költségünket. Jelenleg a szakemberekkel egyeztetünk a legjobb megoldás kiválasztásáról.

6. **KÖNYVTÁR:** Korábban napelemeket szereltünk az épületre, de az elmúlt években gázkazánnal fűtöttünk. A pincében még megvan a vegyestüzeléses kazán, amit olajfűtésre alakítottak át. Azt tervezzük, hogy visszaalakítjuk a régi kazánt **fatüzelésesre és az irodarészben egy elektromos fűtőpanelt szerelünk fel.**

7. **ARANYMONOSTOR LÁTOGATÓKÖZPONT:** Az elmúlt években elkészült energetikai fejlesztéseinknél ügyeltünk a megújuló energiák használatára, az energiafüggetlenségre, ezért napelemeket és hőszivattyús rendszert építettünk ki. Így tettünk a látogatóközpontnál is, amely **szigetüzemmódban működik, napelemekkel megtermeli az áramot a világításhoz, ez a megtermelt áram működteti a hőszivattyúkat és a légtechnikát is. Fűrt kút biztosítja a vízellátást és a megtermelt áram saját szennyvíztisztító rendszert üzemeltet.** A látogatóközpont és múzeum várhatóan 2023 nyarán nyílik meg.

8. **TÉRÍTÉSI DÍJAK:** Az elmúlt hónapokban felgyorsult infláció, a megrágult alapanyagár, az önkormányzati feladatellátás minden területén éreztette negatív hatását, de legfőképpen **a szociális étkeztetés, a gyermekétkeztetés területén. Önkormányzatunk 2016 óta nem emelt díjakat**, ezzel is támogatva az étkeztetést igénybe vevő helyi lakosokat. Saját háztartásunkon érezzük, hogy milyen drasztikus módon megrágultak az élelmiszer árak, így önkormányzatunknak egyre nagyobb összegekkel kellett kiegészítenie saját forrásaiból az állami támogatást és a szociális ellátottak, a gyerekek által fizetett térítési díjakat. Ezt az önkormányzati hozzájárulást most még növelik a várhatóan többszörösére emelkedő áram és gázdíjak. **A helyzet súlyosságát mutatja, hogy az óvodai, az iskolai és szociális étkeztetésre egész évre betervezett összeg várhatóan október elején elfogy, a konyha további zavartalan működéséhez újabb forrásokat kell átcsoportosítanunk.** Látszik, hogy **elkerülhetlenné vált a térítési díjak emelése.** A bölcsődei (napi négyszeri) étkeztetésért eddig fizetett bruttó 300 Ft/nap összeget, 460 Ft/nap összegre, az iskolai (napi háromszori) étkeztetésért eddig fizetett alsó-tagozatos bruttó 300 Ft/nap összeget, 440 Ft/nap összegre, az iskolai (napi háromszori) étkeztetésért eddig fizetett felső-tagozatos bruttó 394 Ft/nap összeget, 610 Ft/nap összegre emeljük 2022. október 1-től. A szociális étkeztetésért (ebéd, kiszállítás nélkül) eddig maximálisan kifizetett bruttó 550Ft/adag térítésdíjat 940 Ft/adag összegre emeljük. **Ez az emelés nem váltja ki teljes mértékben az önkormányzati hozzájárulást, csak csökkenti.** A jövedelem alapján járó szociális kedvezményeket természetesen megtartjuk, így lesz, aki továbbra is 190 Ft/adag, 375 Ft/adag, 565 Ft/adag, 750 Ft/ adag áron kapja az ebédet kiszállítás nélkül.

9. **RENDEZVÉNYEK:** A takarékoság jegyében át kellett gondolnunk az előttünk álló rendezvények megszervezését. Ezt megtette több más önkormányzat is. Bugac esetében **a szüreti multság** nem kerül megszervezésre. Nem maradunk azonban szüreti ünnep nélkül, mert Bugac-Alsómonostoron, a **helyi közösség**, akik az elmúlt években is szervezték a Monostori Szüreti Multságot úgy döntöttek, hogy 2019 után most újra megszervezik a rendezvényt. A monostori családokból álló közösség munkájával és anyagi hozzájárulással is segíti a szüret sikeres lebonyolítását. Önkormányzatunk természetesen támogatja a civil kezdeményezést, a szükséges infrastruktúra rendezvénysátor, mobil WC-k, egyéb eszközök biztosításával, fellépő költségeinek fedezésével. Arra biztatjuk a Bugaciakat, hogy -úgy, ahogyan eddig is sokan tették-csatlakozzanak a monostori multsághoz, töltsünk együtt egy szép napot.

Az **október 23-ai** ünnepi sétánkat meg fogjuk szervezni. Nagyon bízunk benne, hogy **a karácsonyi ünnepkörhöz** tartozó rendezvényeinket meg tudjuk tartani, még ha esetleg kicsit máshogyan is, mint eddig.

Az előttünk álló téli időszak sajnos nem csak önkormányzatunknak, de a közösségeknek, családoknak, az egyéneknek is nem várt nehézségeket okoz majd. Kérem fokozottan figyeljünk egymásra, segítsük egymást. **A fent leírtakból jól látszik, hogy önkormányzatunk lehetőségei is szűkösek, korlátozottak.** Mégis azt kérem, ha segítségre van szükségük, ha segítségre szoruló ember, család kerül a látókörükbe, azt jelezzék felénk. Csak akkor van esélyünk segíteni, ha tudunk a felmerült problémákról és akkor sem biztos, hogy minden esetben sikerül, de a lehetőségeinkhez igazodva minden tőlünk elvárhatót meg fogunk tenni.

Bizonyára nehéz, feszültséggel teli időszak következik, amelyet csak úgy tudunk könnyebbé tenni, ha összefogunk, együttműködünk –intézmények, civil szervezetek, a bugaci közösségek.

Az önkormányzat, a képviselő-testület arra törekszik, hogy ezekben a nehéz, bizonytalan időkben megkeresse a lehetőségeiből adódó biztonságos megoldásokat- ezek most leginkább az önkormányzat kötelező feladatainak ellátására korlátozódnak. Mindehhez a lakosság türelmét, legfőképpen megértését kérjük.

Tisztelettel:

*Szabó László
polgármester*